

Békét a Közel-Keletnek!

Israel mellett kiálló békés tüntetőkkel telt meg a budapesti Dohány zsinagóga

KZSH kirándulás

A Komáromi Zsidó Hitközség kirándulást szervez Budapestre, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Időpont: 2014. szeptember 7.

Program:

11:00 – Indulás a Menház elől autóbusszal

13:00 – Ebéd – találkozás budapesti közösségek tagjaival

15:00 – Séta a Zsidónegyedben, érdekességek- idegenvezető segítségével

16:30 – Szabad program – vásár a Gozsdu udvarban

18:00 – Helyek elfoglalása a koncertre – találkozó a zsinagóga előtt

19:00 – Bródy János koncertje a Dohány utcai zsinagógában a Zsidó Nyári Fesztivál keretében

kb. **21:00 – indulás Komáromba**

Részvételi díj: 25 EUR (az egésznapos programon résztvevőknek). Aki csak koncertre jön, belépőjegy ára 8900 Ft.

Jelentkezni lehet 2014. augusztus 29-ig a kile@menhaz.sk címen és 7731-224-es telefonszámon. ■

Zsidó Kultúra Európai Napja

A Komáromi Zsidó Hitközség az elmúlt évek hagyományait követve **2014. szeptember 14-én, vasárnap** minden érdeklődőt vár a Zsidó Kultúra Európai Napján. Szeretnénk betekintést nyújtani a zsidó vallás és kultúra színes világába.

10:30 – Zsidó hitközségek és közösségek regionális találkozója

Kerekasztal beszélgetés kis és nagy hitközségek képviselőivel a kertben.

12:00 – Kóser ebéd a sátorban

Előzetes regisztráció szükséges szept. 7-ig a kile@menhaz.sk címen.

13:30 – Gilgul

dr. Sági György könyvének bemutatója.

14:15 – Ünnepváró

Misha Kapustin – az új pozsonyi reform rabbi és családja bemutatkozása.

15:00 – Rejtélyes esküvő

Toronyi Zsuzsanna, a Magyar Zsidó Levéltár főlevéltárosának előadása.

15:45 – A Kehila és a Kehila Haver díjak átadása

16:00 – Koncert a zsinagógában – az Igényes nézők egyesülete (Pozsony)

A szerelem üzenete a zsidó kultúrában – Toujours lamour

A rendezvény ingyenes! Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A programot a Komáromi Zsidó Hitközség szervezi. (Tel.: 00421-35-7731-224, 0036-20-358-86-76, e-mail: kile@menhaz.sk). A műsorváltozás jogát a szervezők fenntartják.

A rendezvény támogatói: Komárom városa, Nyitra Megye Önkormányzata, JHF, JDC, NKA, EZRA Alapítvány, Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége, NCSSZI, Szlovák Köztársaság Kormánya- Nemzeti Kisebbségek Kultúrája 2014 program.

Miriam-Neiger Fleischmann kiállítása

Miriam Neiger Fleischmann festőművésznő Emlékkül Marikától című kiállításának megnyitója **2014. szeptember 12-én, 17:00-kor lesz a Duna Menti Múzeum főépületében** (Kulturpalota, Nádor u.13). A kiállítás megtekinthető: 2014. október 30-ig. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők! ■

További jó egészséget kívánunk!

Nyáron két Komáromban élő Holokauszt túlélő is elköltözött városunkból. **Miles Erzsi** néni családja közelébe, Budapestre költözött egy idősök otthonába. **Lówinger Blanka** néni pedig Csallóközarányosra. Mindkettőjüknek jó egészséget kívánunk! ■

Gratulálunk!

Kilencvenedik születésnapját ünnepelte 2014. július 17-én **Rujder Zsuzsanna** (szül. Weisz), a Nyitrai Zsidó Hitközség tagja. ■

Ajándékokat kaptunk Prágából és Decinből

Miroslav Michela történész érdekes oktatási programcsomagot ajándékozott könyvtárunknak. A komáromi **Tamara Zusková** Decinből két könyvet ajándékozott közösségünknek a városról és a helyi zsinagógáról. Köszönjük! ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK060900000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK525200000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Faliújság

rövid hírek

☆ A HH-t a Shalom klubot és a KZSH-t támogatták: Kertész család (Izrael), Hoffbauer család (Izrael), Holczer Ági (Sydney), Holczer Dan és fia (Izrael), Braunfeld Tibor (Érsekújvár), Rubovič Dušan (Kassa), Kraján Jozef (Komárom), Oláh Ilona (Komárom), Tamara Zusková (Dečín), Hirschel család (Izrael), dr. Müllerová Nelka (Matúškovo), Szokola Sámuelné (Vértessomló), Glatz Péter (Chicago). Köszönjük!

☆ A nyár folyamán ismét sokszor érkeztek látogatók a Menházba. Továbbra is mindenkit szeretettel várunk!

☆ Új könyvekkel bővült a Spitzer Béla Kiskönyvtár állománya. Könyvtárunk továbbra is nyitva áll minden olvasó előtt.

☆ Folytatódott a Menház udvari lakásának és a ez Eötvös utca 9-es ház ablakcseréjének előkészítése. A munkák hamarosan megvalósulhatnak.

☆ Új tájékoztató vitrint vásároltunk a temető bejáratához, ahol a jövőben minden friss információ elérhető lesz.

☆ A nyár folyamán előkészítettük őszi programjainkat, melyre szeretettel várunk minden érdeklődőt!

☆ Egy hónapon át tartó zsidó fesztivált rendeznek Vágsellyén, a programot lapunk szlovák részében olvashatják.

Kóser pékárú

Szeptemberben és októberben az alábbi napokra rendelhetők kóser pékárú és barchesz: **szeptember 12., péntek, szeptember 24., szerda** (Rosh Hasanah), **október 3., péntek** (Erev Jom Kippur). A megrendeléseket 2 nappal a dátum előtt kell leadni legkésőbb, a KZSH titkárságán. A pékárú 12:30 után vehető át. ■

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamás.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2013. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

A Zsidó Kultúra Napja elé

Szeptember 14-én ismét találkoztunk Komáromban. Hagyományvárt, hogy az Zsidó Kultúra Európai Napján egésznapos rendezvényen látunk vendégül minden érdeklődőt. Ünnepe ez, amikor a zsidóság pozitív oldalát ismerhetik meg a Menházba látogatók, melynek ezúttal már a felújított kertjét is használni fogjuk.

Dél előtt fél 11-kor Kicsik és nagyok

címmel az együttműködés lehetőségeiről beszélgetnek a régió zsidó közösségeinek vezetői. Meghívásunkat elfogadta a budapesti és a pozsonyi hitközség elnöke, és számos kisebb közösség első embere. A beszélgetés mindenki számára nyitott. Bina Stiefel rebecen kóser ebédje után folytatódik a program. Dr. Sági György új könyve a Gilgul nemrég jelent meg, ennek

bemutatója a sátorban lesz. Bemutakozik az új pozsonyi rabbi Misha Kapustin, majd Toronyi Zsuzsanna, a Magyar Zsidó Levéltár vezetője egy Rejtélyes esküvővel ismert meg minket. A zsinagógában idén is átadjuk a Kehila és a Kehila Haver díjakat. A programot az Igényes Nézők Egyesületének koncertje zárja.

Mindenkit szeretettel várunk! ■

PT

Nagyünnepek Komáromban – előzetes

Közösségünk életének kiemelkedő eseménye minden évben az őszi nagyünnepek megszervezése. Sajnos a KZSH tagjainak száma már nagyon alacsony, ezért kérünk mindenkit, kapcsolódjon be az ünnepi programokba. Valamennyi alkalomkor fonetikus segítséget nyújtunk mindazoknak, akik még járatlanok az imádkozásban. Jöjjenek közénk, csak az Önök segítségével élhet tovább közösségünk!

Előimádkozó: Riszovannij Mihály (Budapest)

Közreműködik: Balogh István, a Scheiber Sándor Gimnázium és Általános Iskola judaisztika tanára (Buda-

pest).

Erev Rosh Hasanah – 2014. szeptember 24., szerda 18:00 – az 5775. zsidó újév kezdete, ünnepköszöntés a zsinagógában, majd vacsora a Wallenstein Zoltán teremben.

Rosh Hasanah első napja – 2014. szeptember 25., csütörtök 18:00 – délutáni ima az ünnep első napján, Tashlich szertartás. Esti ima, Tanház a Menházban I. – Mit is ünneplünk Rosh Hasanahkor? A KZSH ünnepi Kidduson látja vendégül a megjelenteket.

Kol Nidre – Jom Kippur előestéje, szombatfogadással egybekötve – **2014. október 3., péntek 18:30** (a böjt kezdete 18:15).

Jom Kippur napja – 2014. október 4., szombat, 17:30 – Mazkir, emlékezés az elhunytakra, - Tanház a Menházban II. – Mit is ünneplünk Jom Kippurkor?, Délutáni ima és közös tanulás – Neila záróima (a böjt vége 19:03). ■

PT

Misha Kapustin – bemutatkozik az új pozsonyi rabbi

Misha Kapustin vagyok. 1980-ban az oroszországi Orenburgban születtem. Felmenőim közt van haditengerészeti tiszt és tanár. Ugyanebben az évben édesanyámmal Oroszország csendes-óceáni partvidékére, Petropavlovsk-Kamcsatszkijba költöztünk, mivel az édesapám ott teljesített szolgálatot. 1984-ben családommal együtt a grúziai Potiba költöztünk. Ott kezdtem el az iskolát 1986-ban. 1991-ben el kellett hagynunk Grúziát és az ukrainai Kercsbe menekültünk a grúziai polgárháborús veszély elől. 1997-ben érettségiztem, és abban az évben beiratkoztam a Krími Egyetem közgazdaságtani, közgazdasági jogi és jogi fakultására.

1998-ban csatlakoztam a Machonhoz, amely egy kétéves képzési program volt a Reform-irányzat vezetői számára az egykori Szovjetunió területén. 1999-ben levelező hallgatóként végeztem el az egyetem második évfolyamát

és a Machon második évét egyaránt, és dolgoztam a kercsi zsidó közösségben is. Beválasztottak zsinagógánk vezetőségébe, és én voltam az ifjúsági program felelőse is; zsidó hagyományokat és történelmet tanítottam a Talmud Tórán, és hetente egy alkalommal előadást tartottam felnőtteknek zsidó történelemről. Istentiszteleteket is vezettem, az ünnepeken is, és a közösségi életciklus eseményein is funkcionáltam. Majd beiratkoztam a londoni Leo Baeck College-ba, ahol 2000-ben rabbinövendék lettem.

2000-2005 közt 4 évig tanultam a Leo Baeck College-ban és 1 évig a Tel Aviv Egyetemen. 2005-ben végeztem, mesterfokozatot (MA) szereztem héberből és zsidó tudományokból, és rabbivá avattak.

2005-2007 közt Harkovban (Ukraina) az ottani reformközösség rabbija voltam. Onnan Szimferopolba költöz-

tem, és a szimferopoli, szevasztopoli, Jevpatorija-i, feodoszjai és kercsi reformközösségek rabbija voltam.

2010-ben megnősültem, feleségem Marina Kapustina. 2 gyermekünk van: Hannah és Baruch. 2007. szeptembertől 2014. márciusig szolgáltam a Krímben, amikor is úgy döntöttünk, hogy az orosz megszállás miatt elköltözzünk. Végül 2014. március végén a szlovákiai Zsidó Hitközségek Szövetségének meghívására megérkeztünk Pozsonyba.

2014. június óta Pozsonyban és a szlovákiai zsidó közösségekben szolgállok reform rabbiként. Nagy megtiszteltetés számomra, hogy segíthetem a pozsonyi és szlovákiai zsidóságot. ■

(Angol eredetiből fordította: Vincze – Schweitzer Judit)

Misha Kapustin családjával együtt vendégünk lesz szeptember 14-én!

Vallásosak vallástalan szemmel – társadalmi probléma Izraelben

Az izraeli társadalom sokszínűsége közismert. Véleményem szerint kevés olyan ország létezik a világon, melyben annyiféleképpen lenne széttagoltság, mint a Zsidó Államban. A megosztottság egyik dimenzióját a vallásosság adja. Április végén a Mispacha (szó szerinti jelentése: család) című zsidó hetilap egy nagyon érdekes felmérés eredményeit közölte.

Amennyiben megkérdezzük egy haredit (vallásos zsidót) Izraelben, hogy vajon a hiloniak (vallástalanok) ellenszenvvel bírnak-e feléjük, a válasz nagy valószínűséggel az lesz, hogy „természetesen”, vagy „bizonyára mindegyikük”. Társas létünkéből ered az a tulajdonságunk, hogy úgy érezzük a körülöttünk élő többi ember nem szeret minket. Legyünk felnőttek vagy gyerekek, ez igaz ránk. Nyílt ellenszenvet a harediek soha nem tapasztalnak a nem vallásosaktól sem az utcákon, sem a buszokon, vagy a boltokban.

Mindemellett természetesnek tekinthető a harediek üldözöttség érzése, egy átlagos haredi ösztönösen védekező álláspontban van és ezt a gyermekére is ráragasztja. Miközben azt mesélik gyermekeinek, hogy Európában vagy arab országokban olyan nem zsidók között élnek, akik utálják őket, azt érzik, hogy ez a helyzet Izraelben is igaz, csak a gyűlölettel bírók többsége zsidó származású. Ez az attitűd önmagában is nagyban befolyásolja azt, hogy a harediek hogyan viszonyulnak a hiloniakhoz.

Az, hogy mennyire fedi a valóságot a harediek felfogása, a Mina Tzemaach, Izrael egyik vezető közvélemény kutató cégének a munkatársa által vezetett kutatás vizsgálta. Eredményei szerint a megkérdezett hiloni-

ak 90%-a nem utálja a haredieket. 70%-ukat pedig az sem zavarná, hogyha a szomszédjában vallásosak élnek. Általánosságban elmondható, hogy a vallástalanok nincsenek negatív képpel a haredi polgárokról. Úgy tekintenek rájuk, mint egyszerű handlókra.

A felmérés alapján meg kell változtatnunk véleményünket, valószínűleg a feltételezett harediek elleni ellenszenv nem létezik. Emellett kétségtelenül tapasztalható egy bizonyos fokú hátrányos megkülönböztetés, főleg az elit körében. Az az általános érzés tehát, hogy a hiloniak utálják a haredieket, abból eredhet, hogy a társadalom élén állók bizonyos hányada rossz véleménnyel van a vallásosokról.

Más szemszögből is meg kell vizsgálnunk a kérdést. A harediek vajon hogyan viszonyulnak a hiloniakhoz? Az nem fog segíteni a vallásosok és vallástalanok kapcsolatán, hogyha a harediak azt hiszik, hogy a lelkük mélyén minden hiloni utálja őket, mert ez a vallástalanokban ugyanilyen érzést generál a vallásosok irányába. A kutatási eredmények tükrében kijelenthetjük, hogy a haredieknek kéne alapvető felfogásukon változtatniuk. Nem szabad minden vallástalan zsidót rossznak tekinteniük. A Mispacha munkatársa a következőképpen fogalmaz: „Ha muszáj megbé-

lyegeznünk a vallástalanokat, akkor nevezzük őket tinok shenishbah-nak (szó szerint: fogságba esett csecsemő), azaz olyanak, aki nem rendelkezik a vallásosságához szükséges tudással. És ez nem jelenti azt, hogy minden olyan zsidóra, aki nem tartja a hagyományokat ráhúzhatjuk ezt a bélyeget. Igen, lehet velük vitatkozni és kritizálhatjuk életmódjukat, de az utálatnak nincs helye ebben a konfliktusban. Abban az esetben, hogyha mindenki ilyen érzésekkel bírma, a más közösségekkel való együttélés végzetes lenne a Szentföldön.”

A felmérés eredményei arra engednek következtetni, hogy a haredi lakosság egy másik nagy hibát is elkövet. A harediek azzal, hogy a Tóra szerint élnek, azt hiszik magukról, hogy kritizálhatják a vallástalanokat, például gyereknevelés és értékrend szempontjából. A cikk szerzője hangsúlyozza, a vallásosoknak a Tóratanulás és a micvák megtartása mellett azzal is foglalkozniuk kéne, hogy életmódjuk szimpatikus legyen a vallástalanok számára. „A többi embernek valami különlegeset kéne érezniük a vallásosok irányába annak érdekében, hogy felismerjék azt, hogy a Tóra finomítja az ember személyiségét és kiemeli az átlagos emberek közül.” Ennek érzékeltetése a harediek feladata lenne, úgy, mint a tanulás és a micvák megtartása.

A cikk írója megmutatta a kutatás eredményeit néhány embernek, akik a következőképpen reagáltak: „Kit érdekel, hogy mit gondolnak rólunk a hiloniak?...” - ez a megnyilvánulás érzékelteti azt a hozzáállást, amin javítani kéne. A Tóra azt tanítja, hogy a haredieknek foglalkozniuk kell a hiloniak véleményével, akik egy küldetésen vesznek részt, azért mert a világi zsidóság figyeli őket és véleményt formál róluk és a társadalmukról és ezáltal az egész Tóráról.

Budapestről nézve, összesen néhány hét izraeli tartózkodás után eléggé érthetetlennek tűnik ez a társadalmi probléma. A cikkben említett mindkét fél zsidó, akkor meg tulajdonképpen miről is beszélünk? Végre létezik egy zsidó állam, amely nemrég ünnepelte fennállásának 66. évfordulóját... ■

Miklós Dóra

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

XXXI. rész Történetek Ramat Ganból

(2011. szeptember 17.)

Nagymamám 1911. szeptember 17-én született. Azaz ezen a napon jutott ideje a Flóra tanya intézőjének, dédnagyapámnak, hogy bekocsizzon Kántorjánosiba, s anyakönyveztesse Anna lányát. Pont 100 éve történt mindez. Odahaza ünnepi ebéden köszöntötte őt a család, rokonok, barátok, ismerősök társaságában. Sajnos lemaradtam erről a különleges rendezvényről. Kéthetenként azért mégsem lehet hazarepkedni Izraelből. Telefonon beszélünk a díszebéd alatt. A szavai örökre beleégtek a fülembé: "Nagyon szeretlek, kár, hogy nem vagy itt ezen a szép ünnepségen. Megváralak!" Ezt a "megvárakot" sosem fogom elfelejteni. Nagymama, köszönök neked mindent, amit értünk, érttem tétél, a sok finom ebédet, a gyerekként nálad töltött szombat estéket, a vasárnapi reggeliket, a lángost, a sárgapoharas teát Bis 120!

S mi történt itt Ramat Ganban? Csütörtök délután megjelent a laborban az egyik kollégám, s azt mondta, nincs ez így rendben, hogy én csak itt méregetek a műszerrel egész nap, meg kísérletezgetek. Miért nem megyek néha az ülőszobába, s beszélgetek a többiekkel. S mindezt attól a munkatárstól hallom, aki reggeltől estig állandóan a laborban dolgozik. Szóval jövő héttől, ideje elkezdni szocializálódni egy kicsit. Itt jegyzem meg kb. fél órával az eset után máris sor

került az első közös projektre. Egy nitrogén palack szállítási-zárókupakját próbáltuk meg szó szerint együttes erővel eltávolítani egy harmadik kollégával. Igazi csapatmunka volt. Azt a részt inkább nem részletezném, amikor egyikük egy kalapáccsal kezdte püfölni az embernagyságú palack tetejét. Mintha a munkavédelmi oktatók során ezt a módszert kihagyták volna Budapesten.

Elmúlt a hét, hazafelé betértem kedvenc ruhaboltomba, az eladó ismét szívélyesen köszöntött. Szükségem volt egy-két fehér ingre. Pénteken esküvőre voltam hivatalos. Dudi másodunokatestvérem házasodott Granittal, az indiai származású barátnőjével.

Kora reggel indultam a HaShalom átlomásra. Az úti cél Ashkelon volt. A tengerparti kisváros békés arcát mutatta, szerencsére híre sem volt a pár hete még óránként becsapódó rakétáknak. Szinte elképzelhetetlen, hogy a virágos, rendezett utcákon néha a félelem veszi át az uralmat. A pályaudvaron Yossi várt. Náluk töltöttem a hétvégét, velük mentem az esküvőre. Mielőtt elindultunk volna az Ashkelontól 20-25 percre lévő eskető-központba, találkoztam Orna és Yossi kedves magyarországi rokonaival, akik ezen a napon tértek haza a Szentföldről.

A hüpét a hagyományoknak megfelelően szabadtéren helyezték el. A háttérben feltűntek a Júdeai-hegység. Körben pálma- és olajfák, fehér, bőr ülőalkalmatosságok, rendezett gyp. Miriam és Aharon büszkén vezette a vőlegényt a hüpe alá, a menyasszony

lenyűgözően szép volt. A násznép hatalmas napernyőkkel védekezett a tűző sugarak ellen. „Esernyős” esküvőn még sosem jártam.

A szertartás után következett az ebéd, mintegy 300-ad magunkkal. Tánc, öröm, minden, ami egy esküvőhöz kell. A közelgő Sabat miatt koradélután fejeződött be a vigadalom. Lassan mi is visszaindultunk Ashkelonba.

A családi ünnep azonban nem ért véget. Másnap reggel a zsinagógában találkoztunk újra, a hagyományoknak megfelelően a vőlegényt felhívták a Tórához. Szép ünnepségben lehetett részünk, jó érzés volt itt lenni. Együtt a másik hét másod-unokatestvéremmel, családjaikkal, a fel-alá rohangáló kicsikkel.

A délelőtti ima és Tóraolvasást követően a család kiduson (kis ünnepi fogadás) látta vendégül a közösség tagjait. Az asztalok roskadoztak a sokféle salátától, a sólettől, s egyéb étkektől.

A rendezvény után a család a közeli barátokkal a szomszédos étterembe vult. Három, inkább négyfogásos ebéd következett. Megható beszédekkel (hát igen, megint jól jött volna az a fránya hiányzó héber tudás), meghitt hangulatban. Nagyon jól éreztem magam.

Dudi és Granit, Mazel Tov, teljes szívből!!!

A szombat délután pihenéssel telt. Meglátogattuk Yossi anyukáját is, aki ugyanolyan észak-magyarországi tájszóval beszélt, mint a szintén e régióból származó miskolci nagymamám, aki sajnos már nincs közöttünk.

Élményekben gazdag két nap van mögöttem. Bár a komáromi nagymamám 100. születésnapjáról személyesen lemaradtam, mégis családi körben tölthettem ezt a történelmi napot!

Miriam és Aharon, Orna és Yossi, s mindenki, aki hozzájárult az újabb életreszóló szentföldi élményekhez, köszönöm, todá!

U.i.: A hétvége talán egyetlen szomorú mozzanata az volt, amikor a teraszon ülve megpillantottam az elűnt Stella macska kedvenc székét. Nem közeledett felém kivont karmaival, nem ugrott fel az asztalra, hogy megnézzem, amint internetezem. Hiányzott!

Dr. Paszternák András Izraelben átélt kalandjai immár könyv formájában is olvashatók. A Kék-fehér hétköznapokat keresse a KZsH titkárságán és a [facebook.com/izraelkonyv](https://www.facebook.com/izraelkonyv) oldalon. ■

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

10. fejezet 6. rész

Különösen fontos volt ez, amikor tejeves volt galuskával, ami kéthetenként egyszer történt. Természetesen a tej vízzel volt keverve a vegyes libaszalámi arányában – egy liba, egy ló – de amikor hazafelé a dombocská tetejére értünk, egy kilométerre a táborból és megérez-tük a boldogság szagát, elkezdtünk sietni „hazafele” és akármilyen nevetségesnek hangzik, most, amikor ezeket a sorokat írom, még az orromban van a szaga és a számban az íze. Itt, nagyon fontos volt, hogy az ember hogy helyezkedik. Egyrészt az ember holt éhes és szeretne az elsők közt lenni. Másrészt viszont logikus, hogy, ha az ember a kondér végére érkezik, ott van a sok tészta. Harmadsorban, ez is függ attól, hogy ki oszt. Lolek például tudvalevőleg lelkiismeretes mindjárt az elején lenyomja a kanalat a kondér aljág és nála lehetséges, hogy pont a kondér alján lesz kevésbé sűrű. Mindenkinek megvolt a maga teóriája, amely nem kis töprengésnek volt az eredménye. Az enyémről nem beszéltem és az elég egyszerű volt: mindent elkövettem, hogy vagy a doktor vagy Fischer mögött álljak, (az ideális a kettő között lett volna, de ez ritkán sikerült) mert mind a kettő kivétel nélkül a kondér aljáról kapott, a doktor, mert tisztelték és Fischer, mert félték tőle, aki mögöttünk állt, részesült a bőségből. Fischerben inkább lehetett bízni. Ezek a megfontolások eleinte elég humorosak voltak, de hamarosan véresen komolyak lettek. Ettől az időtől az éhség nem ment ki az ember fejéből. Még nem foglalta el a helyét minden másnak, de ott volt a háttérben szüntelenül. Mivel a koszt, amit kaptunk nélkülözte a szükséges vitaminokat, a sebek lassabban gyógyultak, a fogak lazultak és itt-ott már halálesetek voltak nem csak a görögök között, de közöttünk is. Ki kellett jelölni egy külön helyet az iroda előtt a halottak számára, akiket a számlálásnál számba vettek. Pár naponként eljött egy teherautó Gross-Rosenből elvinni a halottakat ilyenkor le kellett vonni az állományból, hogy másnap a számadás stimmeljen. Ez az írnök feladata volt, aki ezt egyszer elfelejtette, másnap egy ember hiányzott,

ott álltunk a szemlén valami öt óra hozsztat, míg egy motorbiciklis futár visszaérkezett Gross-Rosenből írásbeli igazolással, hogy egy halott megérkezett oda egy nappal azelőtt. Akkor láttam a Novák kapitányt, valakit felpofozni, meg kell jegyezni, hogy tiszta szívből tette.

Az írnök arca dagadt volt egy héting, mi a sötétig dolgoztunk és nem felejtettük el meg-megemlíteni az írnököt és a mamáját is.

A vasútépítés a vége felé járt és a fekete földdel járó munka nehezebb lett, talicskákkal kellett a földet a kupacokba vinni, és onnan teherautókra rakni, de ez még mindig könnyebb volt, mint a nehéz, sínek alá való talpfákat cipelni és azokat a kavicsra elhelyezni, rájuk szögezni a síneket, és alájuk tömöríteni a kavicsot. A munka tempója is fokozódott, amióta egy sváb származású, magyarul is beszélő S.S. katona lett odavezényelve a farkaskutyájával, akivel versenyt ugatott a kápókra, hogy nem verik eleget azokat, akik egy pillanatra megálltak, letörülni az izzadságot.

Két héttel a munka befejezése előtt díszszemle volt. A szemlét Novák kapitány vette át és átadta egy ötven év körüli S.S. törzsörmesternek, aki a halálfejes egységhez tartozott, amelynek a légerek őrzése volt a feladata. Eléggő féltünk ettől a változástól, de ez első napok elmúltak minden baj nélkül, sőt, a helyzet javult is annyiban, hogy szobánként behívtak a cipészműhelybe, ahol a fatalpú cipőket bőrtalpúkra cserélték át az új táborparancsnok jelenlétében, aki ellenőrizte, hogy mindenki megkapja a maga számát. Minden talpban volt egy bizonyos számú szög és ezek a szögek voltak az őrmester vesszőparipája. Megparancsolta, hogy ha egy szög hiányzik, vagy a sarok lekopott, azonnal el kell menni a suszterműhelybe, javításra. Ezt ellenőrizte is a számlálásnál, és ha valami nem volt rendben a cipőkkel, bőkezűen és teljes szívvel osztogatta a pofonokat, el is neveztük suszternek. Az új cipőim tényleg sokkal kényelmesebbek voltak, de megszokásból még mindig nem vettem őket fel, csak a munkában. A másik fixa-ideája a tisztaság volt, emiatt a mai napig süket vagyok. Ez pár nappal a vasútépí-

tési munka befejezése után történt. Az új projekt egy nagyobb számú kétemeletes ház sürgős felépítése volt, az oroszok elől menekülő németek számára. Az építkezés célját a lengyel mesterektől tudtuk meg, akikkel a doktor jóba volt, mert beszélt a nyelvükön. Minden esetre, egy különösen meleg napon, amikor jó fáradtan és kiizzadva hazaérkeztünk, láttam, hogy valaki, amíg mi a munkába voltunk, elvégezte a szükségletét a szoba fala mellett és mindent elkövettem, hogy – mint a többiek – ne vegyek észre semmit. Alig pár perc múlva kiabálás: „a 20/3 – ez volt a szobánk száma – mindannyian azonnal kifele!”, és ezzel két kápó már benn is volt, kiverni a társaságot. Kint már ott állt nem más, mint maga a táborparancsnok, aki személyesen fáradt fel az ünnepség tiszteletére. Kitűnt, hogy a napi ellenőrző körútja során észrevette az illatozó dolgot a szobánk fala mellett. Ezen felül, a szoba maga is „úgy nézett ki, mint egy disznóól”, két pokróc nem volt összehajtvva, pár szál szalma volt a szoba közepén. Sorba állított bennünket a szoba előtt és úgy jött ki, hogy a szokásom ellenére második voltam, folytatta az oktató előadását, hogy megtanít minket, disznó zsidókat, hogy egy kultúrállamban vagyunk és nem a dzsungelben és végigveri az egész társaságot. A gumicsöves kápó széket hozott és ráfektetette az elsőt. Nem tudom, hogy hány ütést kapott, el voltam foglalva a gondolataimmal, de azután mondták, hogy húszat. Miután az elsővel befejezték és lefektették, mert megállni nem volt képes és mielőtt engem, aki második voltam, a székre fektettek volna, azt mondtam, németül: „Táborparancsnok úr, nincs igaz, mi egész nap kinn dolgoztunk és ez itt nem a mi hibánk.” Ez elvörösödött és rám ordított: „Mit mondtál, te Saujude (disznó zsidó), nincs jogom?!” a Recht szó ugyanis németben jogot is jelent, és ezzel kiragadta a kápó kezéből a gumicsövet és a fejemre ütött vele, de olyan erővel, hogy a cső meghajlott és a vége az egyik fülemet érte, míg a keze a cső elejével a másikat. Egy pár percig el voltam kábulva és a bal fülelem vérzett, de nem ájultam el. Nem vertek tovább és a többieket sem, akik nagyon hálásak voltak, főleg a doktor, aki utánam állt a sorban. ■

Folytatása következik...

Löwinger Mancsi szakácskönyvéből

A nyár illata – az őszibarack

Máig is emlékszem a fehér tetejű zöld műanyag dobozra, amibe gyümölcsöt vittem nyáron, mikor lementünk a tengerpartra. Egy-két szilva, körte, alma és a legkedveltebb, az őszibarack. Az őszibarack illata volt a legdominánsabb, semmit se szerettem jobban, mint azt az illatot beszippantani. Itt a nyári gyümölcsök királynője az őszibarack, már június elejétől a piacok tele vannak vele.

Mivel királynő, elég kényes és elég szeszélyes, nagy tisztelettel kell vele bánni. Tudja, hogy az íze különleges, sok fontos vitamint és ásványi anyagot tartalmaz, jó hatása van a közérzetünkre. A legfontosabb tulajdonsága, hogy ha szeretettel bánunk vele, akkor sok receptbe lehet használni. Legjobb nyersen fogyasztani, de vigyázat! Túl nyersen íztelen, de túléretten már elveszti különleges aromáját. Nagyon kell figyelni, hogy melyik az a pillanat, mikor az őszibarack megengedi, hogy beleharapjunk és élvezzük a gyümölcsöt. Az őszibarackkal lehet sütni, főzni, lekvárt, levest, előételt, desszertet és fagyalaltot készíteni. Van, aki arra esküszik, hogy az őszibarack fogyasztásának köszönheti karcsúságát és szép arcbőrét. Ismert, hogy alacsony a glikémiás indexe, 42, amely ideális cukorbetegeknek meg a diétázóknak.

Most, mikor ezeket a sorokat írom a gázai konfliktus még nem fejeződött be. A jégszekrényem majdnem teljesen üres. Múlt héten rövid tűzszünet volt, kihasználtam az alkalmat, hogy bevásároljak. Ezekben a feszült napokban szerintem többet eszünk, mint általában és főleg édességekben találunk vigaszt. Azért fontos, hogy friss gyümölcs legyen kéznél, így kevesebb csokit fogyasztunk. Egy óra múlva újból tűzszünet lesz pár órára, remélem, hogy friss gyümölcsöt és zöldséget találok a szupermarketban, főleg őszibarackot.

Szeretném a kedvenc őszibarack tortámat sütni, amely szerintem nagyon ízletes, vanília fagyalalttal együtt tálalva ideális nyári desszert. Remélem, hogy kedves olvasóim nem szűkségállapotban fogják élvezni ezt a süteményt, hanem nyugodt nyári nap-

kon. Azon kívül, ha pár vékonyra vágott őszibarack szeletet fejes salátához keverünk, a különleges íz kombináció, édes és savanyú aroma, minden salátát felfrissít.

Őszibarack torta

Hozzávalók: 6-8 őszibarack lehámozva és kockára vágva, 1 1/2 pohár liszt, lehet barna vagy keverve tönkölybúza liszttel, 1 pohár cukor, 1 tasak sütőpor, 2 egész tojás, 1/2 pohár tej, 1/2 pohár olaj.

Elkészítése: Az összes alapanyagot az őszibarackon kívül összekeverjük. Egy kisebb méretű tepsit vajjal kikentünk, és kilisztezzük. A tésztát beleöntjük, a gyümölcsdarabokat tetejére helyezzük. Előremelegített 180 fokos sütőben kb. 50 percig sütjük. Fontos a tűpróba, a legjobb egy vékony kötőtű.

Használhatunk más gyümölcsöt vagy gyümölcskeveréket is.

Jó étvágyat! ■

Orna Mondschein

Gratulálunk a kerek jubileumhoz

Kilencvenedik születésnapját ünnepelte 2014. július 17-én **Rujder Zsuzsanna** (szül. Weisz), a Nyitrai Zsidó Hitközség tagja.

Dél-Szlovákiában, Csúzon született. Családtagjaival és a helyi közösség híveivel együtt hurcolták el Auschwitzba, ahonnan később további koncentrációs táborokba került, megtapasztalva az embertelen bánásmódot. Édesanyjával és két testvérével tért haza. 1953-ban házasságot kötött Rujder Mártonnal, akivel ötvenöt éven át boldogan éltek, közösen ápolták a zsidó hagyományokat Károly fiúkkal együtt. A család nagy odaadással gondozta 95 éves koráig a nagymamát, és aktívan bekapcsolódott a zsidó hitközség életébe. Zsuzsi néni ma odahaza éli napjait, fia gondoskodik róla.

A Nyitrai Zsidó Hitközség tagjai szívből gratulálnak a kerek évforduló alkalmából, sok egészséget és örömet kívánnak. Ad mea veesrim sana! ■

-nyzsh-

Macesz Maci és Sófár Süni kalandjai

– avagy az ifjúság oldala –

Szarvas 2014

Huszonötödik jubileumi szezonját kezdte meg június végén a szarvasi Lau-der/Joint Nemzetközi Zsidó Ifjúsági Tábor. A klasszikus gyerektábor három turnusa mellett családi táborokat, tánc- és alumnihetet (kiöregedett táborozók) is tartanak az alföldi település határában.

Idén az első turnus egyhetes, Jeruzsálemről elnevezett csoportját feleségemmel vezethetem. Olyan 6-9 éves táborozók jöhetnek ebbe a speciális, egyhetes korcsoportba, akiknek ez az első szarvasi tábori élményük. A cél az, hogy Szarvasot megszeretve jövőre Negevesként térjenek vissza, és aztán számos gondtalan nyár várjon majd rájuk a Galil, a Golán és a Hermon korcsoportokban.

A tábor idei oktatási témái a kezdetek voltak:

„Minden történetnek van eleje. Beresit. Ez a Biblia első szava, így indul a teremtés és így világunk története is. A kezdet izgalmas várakozással, kérdőjelekkel teli. Hogyan kezdődött az emberiség története, hogy születtek a népek, nemzetek, hogy alakult a mi sztorink, a zsidó nép története? Képzeljük el az első pillanatokot, közösségeink születését, Izrael Államának első lépéseit. És vajon mihez kezdünk mi? Az idej nyár az eredetről fog szólni, a gyökereinkről, a kezdetekről és az újrakezdésekről. Kezdhethjük?”

A szórólapon olvasható leírás sokak érdeklődését felkeltette, így a magyarországi helyek már hónapokkal korábban elkelték. A tábor nemzetközi hangulatáról az izraeli, török, német, szerb, horvát, orosz, ukrán, fehér-orosz, moldáv, cseh, szlovák, lengyel, amerikai, román, indiai, bolgár gyerekek és ifjúságok gondoskodtak. A Friedman Sasha táborvezető által irányított oktatási csapat gondoskodott arról, hogy a megszokott szarvasi programok – mint a hóra, izraeli ének, sport, ... - mellett újdonságok is várták a táborlakókat. Látványos esti programok, tematikus napi foglalkozások színesítették a mindennapokat. A péntek este és szombat különleges hangulatát még a szüntelenül szakadó esőnek sem sikerült elrontania. A szülnap forgataga, a 25. évet köszöntő tűzijátékos utcából, a népek esti programja, az Édenkertben tett látogatás és az izraeli kalandok sokáig emlékeztetésekre maradnak.

A tábor hangulatát idézze a helyi lapban megjelent „250 forint, avagy madrichnak lenni Szarvason” című cikkem:

The Szarvas Times: 250 forint, avagy madrichnak lenni Szarvason

Vasárnap délelőtt, a Jeruzsálem csoport utolsó napján megáll előttem Dávid, a hét éves chanichunk. 250 Ft-ot nyom a markomba. „Ezt miért kapom? – teszem fel értetlenkedve a kérdést. „Mert jó madrich voltál.” – néz mélyen a szemembe az apró termetű táborozó. Hirtelen leperog előttem az elmúlt egy hét, emlékképek között keresem vajon mivel érdemeltem ki a borraivalót. 15 éves madrichi pályafutásom alatt még egyetlen negeves sem gurított érméket a kezembe.

Minden a buszoknál kezdődik, amikor az ember kézhez kapja a listát, gyorsan átfutja, ismerősöket keres, gyerekeket tavalyról, esetleg egy-egy nagyobb testvérhez próbálja kötni a családnevet. A felszállásnál már nincs visszaút, sorra elevenednek meg a Dávidok, Eszterek, Rubenek és Noémik. Ők lesznek a „társaink” az elkövetkező napokban. Az utazás során felmérjük az erőviszonyokat, kialakul bennünk az első kép, amelyet aztán vagy megerősítenek, vagy megcáfolnak a ránk bízott fiúk és lányok. Idelent az-

tán felgyorsulnak az események, egyik programról rohanunk a másikra: mi-fi, mifkád, reggeli, peula, art, ének.

A szünetekben – miközben a 100-as háznál őrködöm – elmerengek, nem hagy nyugodni a kérdés, 33 éves fejjel mi készítem még mindig arra, hogy Noé kitömött galambjának vagy Jázminnak, a Negev-sivatag tevéjének öltözzek az esti programon. Hol máshol adatik meg az embernek, hogy az egyik nap megteremtse a világot, másnap benézzon az Édenkertbe, s harmadnap ott álljon Babel tornyának tövében? Van olyan hely, ahol egy 60 perces program keretében megmenthetjük a világot vagy megismerkedhetünk különböző kultúrákkal egy kupaolai showban?

A szobából kiszűrődő párnacsata zajja terel vissza az elméledésből a szarvasi valóságba. Hét nap pörgés, vonatozás az ebédlőben, feledhetetlen beszélgetések, ma már golános chanichokkal, néhány elkapott megható, vidám pillanat. Olyan sebességgel repülnek a napok, hogy tényleg nincs idő a madrichi munka vonzerejének keresésére. Aztán egyszer csak a semmiből előbukkan Dávid, azzal a 250 forinttal (amit persze a végén visszaadtam neki) és a fenti rövid mondat. Amíg a búcsúzáshoz közeledve megcsillan egy-egy chanichod szeme, addig érdemes folytatni! ■

*(Szarvas Times, XVII. évfolyam,
1. turnus 1. szám, 2014. július 17.)*

PA

Camp Jichak KID

Idén is nagy sikerrel rendezték meg a Camp Jichak Kid családi táborát a Manora szervezésében. Háromszázan élvezték egy héten át a különböző korosztályoknak specialisták által tartott foglalkozásokat és a kóser konyha által kínált finom falatokat. Nagy sikert aratott az agyagozás, a raku és a kicsiknek tartott Ringató foglalkozás, az esti bográcsozás. A Boszorkánytanyán és a Tündérműhelyen a varázslat, a kémia és a gasztronómia területén kalandozhattak a résztvevők. Megható volt látni a kisgyermekes családokat, amint együtt köszöntötték a sábátot Darvas István rabbi vezetésével. Az Andor Anna és Forgács György által irányított csapat idén is remek munkát végzett, életre szóló élményeket nyújtottak a Szarvasra látogatóknak. ■

Smútočná tryzna na židovskom cintoríne po prvýkrát v Sládkovičove

Vnedelu 15. júna 2014 sa na starom ortodoxnom židovskom cintoríne v Sládkovičove konala po prvýkrát v histórii mesta smútočná tryzna za obeť šoa. Stalo sa tak pri príležitosti 70. výročia odvlečenia židovských občanov z Diószegu (Sládkovičovo) do koncentračných táborov.

Smútočnú spomienku na cintoríne moderovala pani Eva Sudová a ako prvý sa prítomným prihovorel primátor mesta pán Anton Szabó a jeho prejav vyvolal medzi zúčastnenými obdiv. Vyjadril mimo iného v mene mesta ospravedlnenie za hriechy vtedajších občanov, ktorí spolupracovali s vládnou mocou a poslali svojich spoluobčanov do táborov smrti. Verejne sa ospravedlnil pozostalým a všetkým členom židovskej náboženskej obce.

Nasledoval príhovor pána Rolanda Lanza, ktorý oboznámil prítomných s dejinami židovských rodín v Diószegu v slovenskom jazyku a pani Hildegarda Pokreis prítomných zaujala novými poznatkami o židovských rodinách v maďarskom jazyku. Prítomným sa prihovorela aj konzulka štátu Izrael na Slovensku pani Avital Gershon a jej prejav bol plný empatie a tolerancie.

Po príhovoroch sme prečítali mená všetkých občanov, ktorí sa stali obeťami holokaustu a nasledovalo tradičné zapálenie sviečok na menore. Prvú svieč-

ku zapálil pán rabín Baruch Myers z Bratislavy, druhú pani konzulka Avital Gershon a tretiu sviečku zapálil pán Ladislav Schragge, ktorého starý otec je pochovaný na miestnom židovskom cintoríne. Štvrtú sviečku zapálil pán Jaroslav Franek za Ústredný zväz židovských náboženských obcí na Slovensku, piatu sviečku zapálil pán primátor Anton Szabó, šiestu sviečku zapálila 87-ročná pani Rozália Deuschová z Galanty, ktorá prežila hrôzy holokaustu a siedmu sviečku, za všetky obeť šoa, zapálil pán Roland Lanz.

Po zapálení sviečok sa pán Vojtech Schragge spolu s ostatnými pomodlili Kadiš za obeť šoa a pán rabín Baruch Myers sa pomodlil El male rachamim.

Na záver pietnej spomienky si prítomní uctili obeť holokaustu položením kamienkov na pamätník obeť holokaustu a pani Eva Sudová pozvala všetkých do Inovatechu na prednášku o významných židovských rodinách v Diószegu. V rámci tejto prezentácie sa prítomní hostia dozvedeli zaujímavé in-

formácie o významných židovských osobnostiach, ktoré sú späté s históriou mesta – barón Karl Kuffner de Diószegh, Dávid Wollner, Tamara de Lempicka, Oskar Pfeffer, Raoul Bott a ich rodinných príslušníkov.

Po prednáške bolo pre hostí pripravené malé košer občerstvenie, ktoré všetkých v teplý letný deň osviežilo a bolo i príležitosťou na neformálne rozhovory a spomienky na už neexistujúcu židovskú náboženskú obec nášho mesta.

Chcem poďakovať mestu Sládkovičovo, na čele s primátorom Antonom Szabóom, Židovskej náboženskej obci Galanta, na čele s jej predsedom pánom Vojtechom Fahnom za nezištnú pomoc pri organizovaní prvej askary v našom meste. Vďaka patrí aj dobrovoľníkom a ďalším pomocníkom, bez ktorých by sa táto smútočná tryzna neuskutočnila. Chcem sa poďakovať aj všetkým občanom mesta, ktorí si uctili pamiatku našich odvlečených židovských obyvateľov a pevne dúfam, že sa stretneme aj pri ďalších podobných podujatiach. ■

Roland Lanz

Sládkovičovo - Diószeg

Komárňania žijúci v Izraeli a vojna

Vuplynulých dňoch izraelská armáda začala pozemný útok v pásme Gazy. Aj Židovská náboženská obec v Komárne sleduje dianie s obavami.

Väčšina slovenských i maďarských médií informuje o útrapách Palestínčanov jednostranne, čitatelia, ktorí neovládajú angličtinu alebo hebrejčinu sa o skutočných príčinách súčasného diania a každodennom živote Izraelčanov nedozvedajú takmer nič. Aj preto sme – popri našich sústavných modlitbách – položili niekoľko otázok Izraelčanom pochádzajúcim z Komárna, aby sme sa dozvedeli, ako prežívajú vojnu. Sú medzi nimi takí, ktorí žijú len niekoľko kilometrov od pásma Gazy, iní bývajú vo vzdialenejších kútoch krajiny. Vojnové udalosti ovplyvňujú ich životy rôznym, avšak zásadným spôsobom.

Dan Holczer, Beer Sheva

Dan Holczer (Pali) sa narodil v Komárne, žil na Eötvösovej ulici 9. Po spo-

ločenských zmenách sa presídlil do Izraela, už ako dospelý človek spolu so svojimi rodičmi (ktorí, žiaľ, dnes už nežijú). Pracuje v zdravotníctve. Je ženatý, má dve deti. So svojou rodinou žije v Beer Sheva, hlavnom meste púšte Negev (s počtom obyvateľov 180-tisíc). Pravidelne navštevuje Komárno, naposledy sme ho - spolu so sestrou Ági, žijúcou v Sydney - v našom meste privítali v júni, pri príležitosti Dňa martýrov.

– Ako sa máte, ako prežívate vojnové udalosti?

– Máme sa dobre, už sme si na tieto veci „zvykli“, nie je to po prvýkrát. Žijeme svoj každodenný život, pracujeme, samozrejme, primerane situácii, podľa pokynov armády. Sledujeme sirény, vďaka mobilom dokážeme sledovať situáciu v celej krajine. Na hľadanie úkrytu máme minútu. Je to dlhá doba a cez whatsapp môžeme byť v sústavnom spojení s rodinou a s priateľmi. Syn je voja-

kom. Pre nás, rodičov to vôbec nie je ľahké, ale on, resp. oni, vojaci plnia svoje povinnosti s oduševnením, lebo vedia, že to nikto za nich nespraví. Nebol by som si pomyslel, že 19-ročné „deti“ dokážu žiť tak zodpovedne a rozvážne vo svojom „armádnom povolaní“. Doma sú to stále tie rozmazané deti vychované vo vatičke, ktoré milujú život, počítačové hry a v neposlednom rade svoju lásku. Dcéra si užíva prázdniny... medzi dvoma sirénami. Napriek tomu chodí von, preč... TEROR NIKOHO NEZLOMÍ...!!!

– Aké sú podľa tvojho názoru vyhliadky? Čo možno očakávať?

Väčšina obyvateľov je toho názoru, aby armáda uskutočnila svoje vytyčené ciele v čo najväčšej miere, nech nastolí pokoj. Ľudia veria vláde, armáde a každý je presvedčený, že k nám zavíta ticho a pokoj. Vieme, že nemôžeme rátať s nikým na svete, len sami so sebou. ■

Predbežne o Európskom dni židovskej kultúry

Dňa 14. septembra sa opäť stretne-
me v Komárne. Už sa stalo tradíci-
ou, že v Európsky deň židovskej kultúry
organizujeme celodennú akciu, na kto-
rej srdečne očakávame záujemcov. Je
to pre nás sviatok, keď návštevníkom
Menházu môžeme ukázať pozitívne
stránky židovstva. V tomto roku bude-
me môcť usporiadať akcie aj v novoob-
novenej záhrade.

Vedúci židovských komunít z regiónu,

pozvaní predsedovia ŽNO z Buda-
pešti a Bratislavy, ako aj zástupcovia
malých komunít otvoria tento deň roz-
hovorom o možnostiach spolupráce. O
10.30 hod. sa bude konať program s
názvom Malí a veľkí. Na tomto programe
sa môže zúčastniť každý. Program
bude pokračovať po kôšernom obede,
ktorý pre nás pripraví rebecen Bina
Stiefel. Nedávno vyšla knižka s názvom
Gilgul od dr. Györgya Ságiho, ktorú

predstavíme v stánku. Následne sa
predstaví nový rabín Miša Kapustin.
Riaditeľka maďarského židovského ar-
chívu Zsuzsanna Toronyi nás obozná-
mi s Tajomným sobášom. Aj v tomto
roku odovzdáme v synagóge ceny Ke-
hila a Kehila Chaver. Program sa ukon-
čí koncertom Asociácie náročného di-
váka. Každý je vítaný! ■

PT

Predstaví sa nový bratislavský rabín – Miša Kapustin

Som Miša Kapustin, narodil som sa
v Orenburgu, v Rusku, v roku
1980. Medzi mojimi predkami možno
nájsť dôstojníka vojenského námor-
níctva, ako aj pedagóga. V roku môj-
ho narodenia sme sa spolu s mamič-
kou presťahovali na ruský breh Tiché-
ho oceánu do Petropavlovsk – Kam-
čatskija, nakoľko tam slúžil môj otec.
V roku 1984 sa celá rodina presťaho-
vala do Gruzínska do mesta Potiba,
kde som začal chodiť do školy. V roku
1991 ako utečenci sme museli opus-
tiť nebezpečné Gruzínsko, kde bola
vtedy občianska vojna a odišli sme do
Kerču na Ukrajinu. Maturoval som v
roku 1997 a ešte v tom istom roku
som začal študovať ekonomiku a prá-
vo na Krymskej univerzite.

V roku 1998 som sa zapojil do práce
Machonu, bol to dvojročný študijný
program pre vedúcich reformného
trendu v rámci židovstva na území bý-

valého Sovietskeho zväzu. V roku
1999 som skončil 2. ročník diaľkového
štúdia na univerzite a aj druhý roč-
ník Machonu, zároveň som pôsobil aj
v židovskej komunite v Kerči. Zvolili
ma do vedenia synagógy a ja som bol
zodpovedný za programy pre mládež,
v Talmud Tóre som učil židovské tra-
dície a históriu, týždenne raz som
prednášal židovskú históriu dospelým
poslucháčom. Viedol som bohoslužby
aj v priebehu sviatkov, zúčastnil som
sa na udalostiach komunity. Zapísal
som sa v Londýne do Leo Back Colle-
ge, kde som sa v roku 2000 stal poslu-
cháčom rabínskej fakulty.

V rokoch 2000-2005 som študoval na
Leo Back College a rok na univerzite v
Tel-Avive. Skončil som v roku 2005, zís-
kal som titul magister z hebrejčiny a ži-
dovských vied a stal som sa rabínom.

V rokoch 2005-2007 som bol rabí-
nom v reformnej komunite na Ukraji-

ne v Charkove. Odtiaľ som sa presťaho-
val do Simferopolu a stal som sa rabí-
nom komunít v Simferopole, Sevasto-
pole, Jevpatoriji, Feodesiji a Kerči.

V roku 2010 som sa oženil s Marinou
Kapustinovou, máme dve deti, Hannu
a Barucha. Od septembra 2007 do
marca 2014 som slúžil na Kryme. Po ru-
skej okupácii sme sa rozhodli, že sa od-
sťahujeme. Koncom marca 2014 sme
na pozvanie ÚZ ŽNO na Slovensku pri-
šli sem, do Bratislavy.

Od júna 2014 slúžim ako reformova-
ný rabín v Bratislave, s celoštátnou pô-
sobnosťou. Je pre mňa veľkou ctou, že
môžem pomôcť bratislavským a sloven-
ským židom.

*(Z angličtiny do maďarčiny preložila
Judit Schweitzer – Vincze)*

**Naším hosťom bude spolu so svojou
rodinou 14. septembra t.r. ■**

Vysoké sviatky v Komárne

Významným medzníkom v živote našej komunity je orga-
nizácia jesenných sviatkov. Žiaľ, čím ďalej, tým je nás me-
nej, preto vás prosíme, zapojte sa do sviatočných programov.
Na všetkých bohoslužbách poskytneme pomoc pri modlení
tým, ktorí nie sú v ňom zbehlí, a to fonetickým čítaním mod-
litieb. Príďte medzi nás, my vám pomôžeme, iba s vašou po-
mocou môže naša komunita ďalej žiť!

Predmodliaci: Mihály Riszovannij (Budapešť)

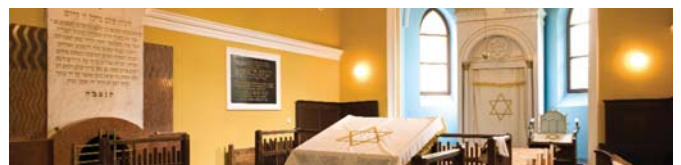
Zúčastní sa: István Balogh, profesor judaizmu na gymná-
ziu a základnej škole Sándora Scheibera (Budapešť).

Erev Roš hašana: 24 septembra 2014, streda 18:00 – privítanie židovského nového roka 5775 v synagóge a následne večera v sále Zoltána Wallensteina

Prvý deň Roš hašana 25. septembra 2014, štvrtok 18:00 -
poobedňajšia modlitba v prvý deň sviatku, tašlich, večerná
modlitba, Škola v Menháze I. – Čo vlastne oslavujeme na
Roš hašana? ŽNO pozdraví prítomných na sviatočnom ki-
duši.

**Kol Nidre – predvečer Jom kipuru – 3. októbra 2014, pia-
tok 18:30** – začiatok nášho najväčšieho sviatku, spojený s pri-
vítaním soboty.

Deň Jom kipuru – 4. októbra 2014, sobota 17:30 Mazkir –
spomienka na zosnulých, Škola v Menháze – Čo vlastne osla-
vujeme na Jom kipur? Poobedňajšia modlitba. Záverečná
modlitba Neila. ■

Blahoželáme!

Významné životné jubileum, deväťdesiate narodeniny, oslávila 17. júla 2014 pani **ZUZANA RUJDEROVÁ, rod. Weiszová**, členka Židovskej náboženskej obce v Nitre.

Narodila sa v obci Dubník na juhu Slovenska. Spolu s ďalšími príslušníkmi svojej rodiny a židovskej komunity bola odvečená do Osvienčimu a ďalších koncentračných táborov, kde si vytrpela neľudské zaobchádzanie. Po vojne sa domov vrátila s mamou a dvoma sestrami. V roku 1953 sa vydala za Martina Rujdera, s ktorým prežila päťdesiatpäť rokov pekného manželstva v duchu židovských tradícií, z ktorého sa im narodil syn Karol. Rodina s láskou, do veku 95 rokov, doopatrovala starú mamu a aktívne sa zapájala do všetkých sfér náboženského života. Pani Rujderová dnes prežíva dni svojho požehnaného veku v domácom prostredí, pod starostlivou opaterou svojho syna.

Členovia ŽNO v Nitre srdečne blahoželajú pani Zuzane Rujderovej k jubileu a prajú jej veľa zdravia a spokojnosti. Ad mea veesrim šana! ■

Prajeme hodne zdravia!

Viete sa odsťahovali z nášho mesta dve ženy, ktoré prežili holokaust. **Teta Erži Milesová** sa presťahovala do domu dôchodcov v Budapešti, aby bola blízko svojej rodiny. **Teta Blanka Lówingerová** odišla do Zlatnej na Ostrove. Obidvom prajeme hodne zdravia a vždy ich očakávame a srdečne vítame v Komárne. ■

Dostali sme dary z Prahy a z Děčína

Historik pán **Miroslav Michela** z Prahy daroval našej knižnici mimoriadne zaujímavý vzdelávací balík programov. Komárňanka **Tamara Zusková** z Děčína darovala našej komunite dve knihy o meste a o miestnej synagóge. Ďakujeme! ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Spravodajcu, Židovskú náboženskú obec v Komárne a klub Šalom podporili: rodina Kertész (Izrael), rodina Hoffbauer (Izrael), Holczer Ági (Sydney), Holczer Dan a syn (Izrael), Braunfeld Tibor (Nové Zámky), Rubovič Dušan (Košice), Krajčan Jozef (Komárno), Oláh Ilona (Komárno), Tamara Zusková (Děčín), Hirschel család (Izrael), dr. Müllerová Nelka (Matúškovo), Szokola Sámuelné (Vértessomló), Glatz Péter (Chicago). Ďakujeme!

☆ V priebehu leta pravidelne prichádzali návštevníci do Menháza. Aj naďalej vás srdečne očakávame.

☆ Knižnica Bélu Spitzera sa opäť obohatila. Milí čitatelia, čakajú vás nové aj staré knihy.

☆ Pokračujú prípravné práce na dome vo dvore Menházu, na dome na Ulici Eötvösa č. 9. budeme vymieňať okná. Práce sa budú zanedlho aj realizovať.

☆ K vchodu do cintorína sme kúpili novú informačnú vitrínu, kde budú vyvesené aktuálne informácie.

☆ V priebehu letných dovolení sme pripravovali naše jesenné programy, na ktorých rátame s Vašou účasťou!

Kóšer pečivo

V septembri a októbri máte možnosť objednať si kóšer pečivo a barchesy na nasledujúce dni: **12. septembra, 24. septembra (Roš hašana)-streda, 3. októbra (Erev Jom kipur)**.

Objednávky odovzdajte najneskôr dva dni pred termínom na sekretariáte ŽNO (7731-224 alebo kile@menhaz.sk) Pečivo si môžete prevziať po 12.30 hod. ■

Vyučovanie hebrejčiny

Vyučovanie hebrejčiny v Komárne pokračuje – info: kile@menhaz.sk

Deň židovskej kultúry

ŽNO v Komárne už tradične usporiada program pri príležitosti Európskeho dňa židovskej kultúry. Záujemcov očakávame 14. septembra 2014 v deň. Radi by sme Vám poskytli nahliadnutie do pestrého sveta židovského náboženstva a kultúry.

- 10:30 Regionálne stretnutie židovských náboženských obcí a komunity**
Diskusia okolo okrúhleho stola s predstaviteľmi malých a veľkých náboženských obcí v záhrade Menházu
- 12:00 Košerný obed v stane**
Predbežná registrácia na adrese kile@menhaz.sk je nutná do 7. sept.
- 13:30 Gilgul**
Prezentácia knihy dr. Györgya Ságiho.
- 14:15 V očakávaní sviatkov**
Predstaví sa rodina Míšu Kapustina – nového bratislavského reformného rabína.
- 15:00 Tajomná svadba**
Prednáška Zsuzsanny Toronyi, pracovníčky Maďarského židovského archívu.
- 15:45 Odovzdávanie cien Kehila a Kehila Haver**
- 16:00 Koncert v synagóge – Asociácia náročného diváka (Bratislava)**
Posolstvo lásky v židovskej kultúre – Toujours lamour

Vstup na všetky programy je voľný! Každý záujemca je srdečne vítaný!

Program organizuje ŽNO v Komárne. (Tel.: 00421-35-7731-224, 0036-20-358-86-76, e-mail: kile@menhaz.sk). Vyhradzuje si právo zmeny programu.

Podujatie podporili: mesto Komárno, Nitriansky samosprávny kraj, JHF, JDC, NKA, Nadácia EZRA, Ústredný zväz židovských náboženských obcí v SR, NCSSZI, Vláda Slovenskej republiky – program národnostných menšín 2014. ■

Výlet ŽNO

Židovská náboženská obec v Komárne organizuje výlet do Budapešti, na ktorý srdečne pozýva každého záujemcu.

Termín:
Nedeľa, 7. septembra 2014

Program:
11:00 – Odchod autobusu pred budovy Útulku (Menház)
13:00 – Obed – stretnutie s členmi budapeštianskych komunit
15:00 – Prechádzka po Židovskej štvrti, zaujímavosti – s výkladom sprievodcu
16:30 – Voľný program – jarmok na nádvorí Gozsdu
18:00 – Obsadenie miest pred koncertom – stretnutie pred synagógou
19:00 – Koncert populárneho speváka Jánosa Bródyho v synagóge na ulici Dohány v rámci Letného židovského festivalu
cca. **21:00 – Odchod do Komárna**

Účastnícky poplatok: 25 EUR (pre účastníkov celodenného programu). Vstupenka na koncert osobitne: 8900 Ft

Prihlásiť sa môžete do 29. augusta 2014 na e-mailovej adrese kile@menhaz.sk a na telefónnom čísle 7731-224. Vyberte sa s nami na výlet aj Vy! ■

-p-

Výstava diel Miriam-Neiger Fleischmannovej

Otvorenie výstavy akademickej maliarky Miriam Neiger Fleischmannovej sa uskutoční **12. septembra 2014 o 17.00 v hlavnej budove Podunajského múzea** (Palác kultúry, Ul. Nádora č. 13, Komárno). Výstava bude otvorená od 12. septembra do 30. októbra 2014. Organizátori vás s radosťou uvítajú! ■